

Министерство образования и науки Республики Саха (Якутия)
Муниципальное казенное учреждение «Управление образования» муниципального района «Верхневиллюйский улус (район)»
Муниципальное бюджетное дошкольное образовательное учреждение «Центр развития ребенка-детский сад «Кэскил» муниципального района
«Верхневиллюйский улус (район)»

Юридический адрес: 678233, п/о Булгунняхтах, село Хоро, улица Октябрьская 2, Верхневиллюйский улус, Республика Саха(Якутия)
Телефон, факс 84113323116, электронная почта esn0468@mail.ru
сайт: <http://keskilchoro.saha.prosadiki.ru>

Технологическая карта организации совместной образовательной деятельности с детьми

Тиэмэтэ «« Остуоруйаһыт уолчаан» Николай Гаврилович Золотарев – Николай Якутскай»

Ефремова Тамара Владимировна воспитатель высшая кв.категории

Тиэмэтэ	« Остуоруйабыт уолчаан» Николай Гаврилович Золотарев – Николай Якутскай олозун озолорго тиэрдии, билибиннэри, урут аахпыт остуоруйаларын санатан чинэтии. Бэлэмнэнии белех				
Сыала	Уеьээ- Булуу улууьун биир киэн туттар суруйааччыбытын олозун озозо тириэрдии, тереебут туелбэээ таптала, киэн туттууну иитии. Озо болзомтотун сайыннарыы.Эрдэ истибит остуоруйаларын ис хобоонун чинэтии. Олоххо баар сыанастарга сомозолоьуу,суобас, бэриниилээх буолуу,ытык иэс бу остуоруйалар бэлэмниир оруоллаахтар ол иьин холбуу тутан чинэтии, инэри.				
Иитэр-уерэтэр уобалаа	Билии-керуу, тыл сайдыытын, эт-хаан сайдыытын, еннуур –дьуьуннуур уобаластар				
Туьумэхтэрэ.	Соруктар	Иитээччи уонна озо бииргэ улэлиир тугэннэрин тэрийии тугэннэрэ	Иитээччи туттар средстволара.	Иитээччи озону кытта алтыбар тугэннэриттэн ис хобооно	Куутуллэр тумуктэр
				иитээччи	
Дьарыкпыт эйгэтигэр киллэри	Озо интэриэьин тардыы, боломтотун тумуу.	Бэсиэдэ: -Озолоор, бугун мин эьиэхэ биьиги Уеьээ-булуулэр эрэ буолбакка бутун Саха сирэ киэн туттар суруйааччыбыт олозун туьунан кэпсиэзим. Кини 1908с 22 сэтинньигэ Харбалаахха тереебут. Саха норуодунай суруйааччыта. 1946с ССРС суруйааччыларын Сойууьун чилиэнэ буолбут. Озолорго эьиэхэ анаан элбэх	Саха сирин картата кестер онтон Уеьээ-Булуу картата. Н.Г. Якутскай хаартыската кестер.(слайд - 1)	Озолор болзомтолорун картаза туьаайыы. Озолор эппиэттиллэрин ситиьии.	Дьарык эйгэтигэр киллэри

<p>Дьарык сурун чааба</p> <p>Сынньаланна тохтобул</p>	<p>Дьарык ис хобоонугар болзомтону инэри, Остуоруйабыт уол соруудахтарын толорорго кезулээбин</p>	<p>остуоруйалары, кэпсээннэри суруйбут, улахан дьонно араас кэпсээннэри суруйан хаалларбыт. - Хайа, бу киммит киирэн кэллэ? (Уол озо киирэр) Уол: - Дорооболорун, озолор мин Остуоруйабыт уолчааммын, эьиэхэ Н.Якутскай остуоруйаларын кытта билибиннэрэ кэллим.Николай Гаврилович озо эрдэзиттэн араас остуоруйалары истэрин ону уларытан бэйэтэ дьонно кэпсиирин себулуур эбит. Ол иьин кини улаатан баран суруйааччы буолбут.Кини оо эрдэзиттэн остуоруйалар геройдарын аьынар, харыстыыр эбит. Чэйин, озолор билигин бары остуоруйа дойдутугар айанныбыт дуо? Иитээччи: -Озолор, айанныах иннинэ</p>	<p>(слайд-2) озолорго анаммыт кинигэлэрин хаартыската.</p> <p>Николай Якутскай теребут дойдутун ойууга кестер. (слайд)</p>	<p>Озолор дорооболоьоллор.</p>	<p>Озо толкуйдуур дьозура сайдар, кэпсиир дьозура,тылын саппааба байар.</p> <p>Этэ-хаана сайдар, чэбдигирэр.</p>
---	---	---	---	--------------------------------	--

<p>Остуоруйа ис хобоонун санатыы, боппуруо с кеметунэн чинэтии, санатын</p>	<p>Тылы сепке истэргэ, тэннэ хамсанары ситиьии. Озо кехтеетук кыттарын с</p> <p>Урут истибит остуоруйалары н ис хобоонугар олозурбут боппуруоска эпизттииллэри н ситиьии. Туохха иитэрин уерэтэрин озону кытта толкуйдаан этэрин</p>	<p>илиибитин атахпытын хамсатан эрчиллэ туьуеххэйин. Атазынан таптайан Ытыспытын табыныха Тебебутун эргитэн Эргичийэ кетуеххэ. Ессе биирдэ бары бииргэ Атазынан таптайан Ытыспытын табыныха Тебебутун эргитэн Эргичийэ кетуеххэ. - Озолоор сынньанныгыт, чэйин бары остуоруйа дойдутугар айанныахайын. Уол: -Бу ойуурунан баран иьэн «Куобахтаазар куттас» диэн остуоруйатыгар туох туьунан кэпсэнэр этэй? Иитээччи: Озолор, куобах бу остуоруйаза хайдах быьыылаах этэй? Саамай сеп куттас, ол эрэн ессе куттас кими керсубутэй? Саамай сеп базаны. Базатын кимиэхэ илдьэн кердерер этэй? Эьэзэ саамай сеп. Бу остуоруйа биьигини туохха</p>		<p>Озолор эпизттерэ. Айанныах иннинэ сынньанан илии-атах, истэр дьозур кууьурэригэр тохтобул (Физминутка автора Ефремова Т.В.</p> <p>Озолор уерууннэн кыттыбаллар.</p> <p>Озозо интэриэьи уескэтии, озолор</p>	<p>Остуоруйаны чинэтэн билэр, ейуттэн кэпсиир, туохха иитэрин толкуйдаан кэпсиир.</p> <p>Остуоруйа</p>
---	--	---	--	--	--

<p>Мындыр ей</p>	<p>ситиьии.</p> <p>Озо тобуллазас, толкуйдуур дьозурун сайыннары.</p>	<p>уерэтэрий? Саамай сеп кутгас, ыгым буолбат буолууга иитэр, уерэтэр. Уолчаан: Хайа - бу ким баран иьэрий?</p> <p>Куобах:Мин куобахпын, дорооболорун озолоор, харанаттан куттанан дьиэм кулууьэ хас сыыпараннан арылларын умнан турабын. Миэхэ баьаалыста кемельеуеххут дуо?</p> <p>Иитээччи: Озолор, куобахчаанна кемельебут дуо?</p> <p>(Озолор эппиэттэрэ)</p> <p>Уолчаан кемельеьен безе буоллаза дии.</p> <p>Куобах:- Ээ озолорум баьыьбаларын, чэ истин бастаан $2+6=?$ Онтон $8-4=?$ $7+3=?$уонна $10-5=?$</p> <p>Куттанан теьэ эппиэт тахсарын сатаан суоттаабакка турабын. Озолор, чэйин эрэ бастаан бастакы суоту суоттуубут.</p> <p>Иитээччи: Озолорум</p>	<p>Слайд «Ойуур» кестер.</p> <p>Куобах ойуута куттаммыт, соьуйбут.</p> <p>Куобах мааскалаах кьи киирэр, ыксаабыт, ытаабыт керуннээх.</p> <p>Экранна суот</p>	<p>уерэ-кете туьумэхтэри туоруулар.</p>	<p>геройдарын майгыларын арааран билэр, куьазан,учугэй диэн араарар.</p>
------------------	---	---	--	---	--

<p>«Эбэ озотун эрэйдээх сырыыта» ис хобоонун санатыы, чинэтии</p>	<p>Озо урут истибит остуоруйатын эйгэтигэр киллэрэн санатыы, чинэтии.Озо толкуйдуур дьозурун сайыннарыы, ис хобоонтон сиэттэрэн остуоруйа туохха иитэрин озону кытта ырытан этээбин.</p>	<p>маладьыастар, бары сепке кемелеен суоту суоттаан куобахха кемелестубут. Куобахчаан, дьибэ аана арылынна уонна куттас буолума, элбэхтик суоттаа оччозо тугу барытын кыайарбуолуон. Куобах уерэн озолорго махтанар.- Бабыыбаларын, керсуеххэ диэри, остуоруйалары аазар,истэр буолун. - Керсуеххэ диэри Куобах. Остуоруйабыт уол:- Озолоор, ессе салгыы баран иьизин, баран иьэн Николай Якутскай Ессе биир остуоруйатыгар «Эбэ озотун эрэйдээх сырыыта» диэн ааттаах Эбэ озото улахан кьи тылын истибэккэ, ийэтин кэтэспэккэ барарын туьунан кэпсэнэр этэ дии. Иитээччи:- Ол остуоруйаза эьэ озото баран иьэн кими керсеруй?Саамай сеп</p>	<p>холобура</p> <p>Дьибэ ойуута хатыылаах, кулуус ойуулаах.</p>	<p>Иитээччи озолоругар кемелеьер. Эппиэттииллэригэр септеех хайысханы ыьан биэрэр.</p>	
---	--	--	---	--	--

<p>Еннуур – дьууннур эйгэ</p>	<p>Ийээ тапталы, убаастабылы иитии. Тарбах былчыннарын сайыннары, еннеру билэллэрин чинэтии</p>	<p>сабылы, сабыл ээ оотун хайаабытай? Сеп албыннаан муннаран кэбиспитэ. Онтон ол баран истэзинэ кими керсеруй? Берену , бере учугэй санаалаах дуу куьазан дуу бу остуоруйаза. Саамай сеп куьазан санаалаах. Мас уеьэ олордозуна ким кетен кэлбитэй? Саамай сеп, тураазы, турах хайдах санаалаазый? Тураах утуе санаалаах. Кини ээ озотун дьэитигэр ильдэр. Иитээччи: - Озолорум маладьыастар, остуоруйа ис хобоонун ейдеен кэпсииргитигэр. Остуоруйаыт уолчаан: Хайаа эьэчээн, сылдыар эбит дии, дорообо. -Дорооболорун, озолоор. Иитээччи:- Хайа эьэчээн тугу гына сылдыазын? -Мин ийэбэр сибэкки хомуйа сылдыабын, ийэм бугун тереебут кунэ, мин</p>	<p>Ээ озотун ойуута.</p> <p>Остуоруйа геройдарын ойуута кестер.</p>	<p>Озолор боппуруоска эппиэттиллэр, иитээччи септеех тугэнин керен озолору хайгыыр, уербутун биллэрэр.</p> <p>Озозо улэлиир эйгэни тэрийии. Озолор бары бииргэ улэлиллэр. Иитээччи</p>	<p>Еннуур- дьууннур дьозурдара сайдар.</p>
-------------------------------	---	--	---	--	--

<p>Тумук.</p>		<p>суох дьийттэн ыраатыа суохтааххын, Ийэзин таптыахтааххын, убаастыахтааххын диибит. Остуоруйабыт уолчаан:- Эьэчээн ийэн тылын истэ сырыт, кытаат дьийээр бар. -Керсуеххэ диэри озолоор. Остуоруйабыт уол: Хата мин олус диэн уердум дии, Н.Якутскай остуоруйатын билэргититтэн. Маладьыастар. Иитээччи: Озолорум, маладьыастар, ойуурга сылдьан остуоруйа геройдарын керустубут. Бастаан ханнык остуоруйа геройун керсубуппутуй? Саамай сеп «Куобахтаазар кутгас», остуоруйа биьийэхэ тугу уерэтэрин, биьиги хайдах биьийлаах буолуохтаахпытый? Оннук кутгас, ыгым буолуо суохтаахпыт. Иккис остуоруйабыт тугу уерэтэр, саамай сеп улахан кийи</p>	<p>салфетки, саптар эрдэ биьыллыбыт уонна бук тутуллубут кумаазылар озо ахсааны Ниткография ньыматынан улэлээбин.</p>		<p>остуоруйа кеметунэн озолор олох сыаннастарыгар тирэх ылаллар. Тереебут дойду, ытык иэс, убаастабыл, сомозолобуу диэни араара улаатар.</p>
---------------	--	---	---	--	--

		<p>тылын истэргэ,ийэни убаастыырга, таптыырга иитэр эбит. Билигин бары детсадпытыгар теннуехпут, Остуоруйабыт уолчааны атаарыхпыт. - Дьэбитигэр кэллибит. Аны билигин остуоруйабыт уолчааны атааран оонньуу оонньуоххайын . Оонньуубут аата « Бугунну дьарыкка ордук тугу себулээтин?» Оонньуу ис хобооно: Озолор бары иитээччини тегуруччу туразыт уонна мээчиги иитээччи озоzo быразан Ыйытар ону эьиги эппиэттээн иьэзит. Бутэьиккэ Остуоруйабыт уолчаанна быразабын оччозо кини озолорго баьыыбалыыр, ессее да Н.Якутскай айымньыларын ааза сылдыын, дозорду буолун диэн базатын этэр.Бутэьиккэ быраьаайдаьан тахсан</p>			
--	--	--	--	--	--

		барар.			
--	--	--------	--	--	--